ცნობის ფურცელი

VI Წ. ᲧᲝᲕᲔᲚ-ᲓᲦᲘᲣᲠᲘ ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲛᲐ **1901** ᲡᲐᲛᲨᲐᲑᲐᲗᲘ, 6 ᲜᲝᲔᲛᲑᲔᲠᲘ **№ 1633**

გაზეთის ღირს: წელიწადში—6 მან., თვეში—75 კაპ., ცალკე ნომერი—3 კაპ., ფასი განცხადებისა: ჩვეულებრივი სტრიქონი „პეტიტით“ პირველ გვერდზე—10 კ. მეოთხეზე—5 კაპ.

ხელის-მოწერა და დასაბეჭდი განცხადებანი მიიღება: „მოამბის“ და „ცნობის ფურცლის“ რედაქციაში ვანქის დიდ ქუჩაზე, № 27 და წიგნების გამომცემელ ქართველთა ამხანაგობის კიოსკში (ქვაშვეთის ეკლესიის პირდაპირ).

ხელ-მოუწერელი წერილები არ დაიბეჭდება.—დასაბეჭდი წერილები რედაქციის სახელობაზე უნდა გამოიგზავნოს.—პირისპირ მოლაპარაკება რედაქციასთან შეიძლება ყოველ დღე, კვირა-უქმეების გარდა, 11 საათიდან 1-ლ საათამდე.

ᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲘᲡ ᲙᲐᲜᲢᲝᲠᲐ იმყოფება ვანქის დიდ ქუჩაზე, მარტირუზოვის სახლში, № 27.

ფოსტის ადრესი: **Тифлисъ, въ редакцію «Цнобисъ-Пурцели»—«Моамбе»**. **ᲢᲔᲚᲔᲤᲝᲜᲘ № 372.**

მიიღება ხელის-მოწერა **1902** წლისათვის

„ᲛᲝᲐᲛᲑᲔ“-„ᲪᲜᲝᲑᲘᲡ ᲤᲣᲠᲪᲔᲚ“-ზე

სურათებიანი დამატებით.

ᲧᲝᲕᲔᲚ ᲗᲕᲘᲣᲠᲘ ᲟᲣᲠᲜᲐᲚᲘ

„ᲛᲝᲐᲛᲑᲔ“

(წელიწადი მეცხრე)

ფასი ჟურნალისა გაგზავნით:

კავკასიაში და რუსეთში:		საზღვარ გარეთ:	
1 წლით	10 მ.	1 წლით	18 მ.
6 თვით	6 „	6 თვით	7 „
3 „	3 „	3 „	5 „

ᲧᲝᲕᲔᲚ ᲓᲦᲘᲣᲠᲘ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ

„ᲪᲜᲝᲑᲘᲡ ᲤᲣᲠᲪᲔᲚᲘ“

(წელიწადი მეშვიდე)

ფასი გაზეთისა გაგზავნით:

კავკასიაში და რუსეთში:		საზღვარ გარეთ:	
1 წლით	6 მ.	1 წლით	11 მ. —
6 თვით	4 „	6 თვით	6 „ 50კ.
1 „	75 „	1 „	1 „ 10„

ვინც „მოამბე“-ს მთელის წლით გამოიწერს, „ცნობის ფურცელი“ უფასოდ გაეგზავნება, მხოლოდ ქალაქ გარედ გასაგზავნ ფოსტის ხარჯისათვის უნდა დაუმატოს 1 მანეთი, რომელიც ხელის მოწერისათანავე უნდა იქმნეს შემოტანილი.

ᲡᲣᲠᲐᲗᲔᲑᲘᲐᲜᲘ ᲓᲐᲛᲐᲢᲔᲑᲐ

გაეგზავნება მხოლოდ ორივე გამოცემაზე ხელის მომწერთ.

წლიური ფასის განაწილება საშიგე გამოცემაზე: პირველად—6 მან., 1-ლ მარტამდე—3 მან., 1-ლ აგვისტომდე—2 მან.

განცხადების ფასი: 1-ლ გვერდზე სტრიქონი—10 კაპ., მე-4-ზე—5 კაპ. თუ განცხადება 3-ჯერზე მეტად დაიბეჭდება, მაშინ დაბეჭდვა ნაკლები ეღირება.

ᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲐ და **ᲙᲝᲜᲢᲝᲠᲐ** იმყოფება ვანქის დიდ ქუჩაზე. **ᲢᲔᲚᲔᲤᲝᲜᲘ** № 372.

ფოსტის ადრესი: Тифлисъ, въ редакцію **„Моамбе“ и „Цнобисъ-Пурцели.“**

ᲡᲐᲤᲐᲑᲠᲘᲙᲝ ᲡᲐᲬᲧᲝᲑᲘ

ᲥᲐᲦᲐᲚᲓᲘᲡ ᲤᲐᲑᲠᲘᲙᲘᲡ ᲡᲐᲐᲥᲪᲘᲝᲜᲔᲠᲝ ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲑᲘᲡᲐ

გ. ი. პალლიზენ

რუჟევის ქაღალდის ფაბრიკის ამხანაგობისა და კოშელევების ქაღალდის ფაბრიკებისა.

ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲘ, გოლოვინის პროსპ. მანთაშევის სახლში. ✿ **ᲑᲐᲥᲝ**, მილიუტინის ქუჩა, გრანდ-ოტელის ქვემოდ.

ქაღალდი ყოველ-გვარი: ფოსტის, საწერი, წიგნის, ალბომის, გაზეთის, საბეჭდი და ამუნდშტუკის, ბოთლის გასახვევი და სხვა; აგრეთვე წიგნები, კონვერტები, საწერი, საკანცელარიო საგნები. **ᲢᲔᲚᲔᲤᲝᲜᲘ** № 679. (ნ. 0—27)

ქუთაისში, ვ. ბეჟანეიშვილის მაღაზიაში, იყიდება „ცნობის ფურცლი“-ს №№-ბი. თითო №-რი 3 კ. დამატებით—5 კაპეიკ.

ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲙᲔᲠᲫᲝ ᲡᲐᲛᲙᲣᲠᲜᲐᲚᲝ

ᲛᲘᲮᲔᲘᲚ ᲒᲔᲓᲔᲕᲐᲜᲘᲨᲕᲘᲚᲘᲡᲐ.

ავადმყოფებს იღებენ ყოველ დღე, კვირა უქმეების გარდა

ᲓᲘᲚᲘᲗ:

Გ. Ი. ᲟᲘᲟᲘᲜᲐᲫᲔ—კბილის სნეულებანი 8—10 საათამდე.

Მ. Ა. ᲒᲔᲓᲔᲕᲐᲜᲘᲨᲕᲘᲚᲘ—ნერვებისა და წამლობა ელექტრონით 9—10 საათამდე.

Ი. Ფ. ᲤᲔᲝᲓᲝᲠᲝᲕᲘ—შინაგანი და საბავშვო 9—10 საათამდე.

Ზ. Ზ. ᲛᲐᲦᲐᲚᲐᲨᲕᲘᲚᲘ—შინაგანი 10—11 საათამდე, სამშაბათობით და ხუთშაბათობით.

Ა. Ნ. ᲖᲐᲢᲘᲚᲝᲕᲘ—თვალისა 10—11 საათამდე.

Ი. Პ. ᲐᲮᲐᲚᲨᲔᲜᲘᲨᲕᲘᲚᲘ—კბილის სნეულებანი 10—12 საათამდე.

ᲔᲥ. ᲥᲐᲚᲘ Მ. Ხ. ᲑᲐᲥᲠᲐᲫᲔ—ბავშვებისა 11—12.

Ნ. Ტ. ᲛᲣᲚᲘᲜᲘ—ყურისა, ყელისა და ცხვირისა 11—12 საათამდე.

Ა. Ზ. ᲑᲐᲠᲡᲣᲙᲝᲕᲘ. დედათა სნეულებანი ორშაბათობით, ოთხშაბათობით და პარასკეობით 12—1 ს.

Დ. Ა. ᲒᲔᲓᲔᲕᲐᲜᲘᲨᲕᲘᲚᲘ—ნერვებისა და შინაგანი 12—1 საათამდე.

Ს. Ა. ᲕᲝᲘᲜᲝ.—ხირურგიული, ხუთშაბათობით და შაბათობით 1—2 საათამდე.

Ი. Დ. ᲑᲔᲒᲗᲐᲑᲔᲒᲝᲕᲘ—სიფილისისა, კანისა და საშარდესი $1^1/_2$—2 საათამდე.

ᲡᲐᲦᲐᲛᲝᲗᲘ:

Ი. Ნ. ᲗᲣᲛᲐᲜᲘᲨᲕᲘᲚᲘ—დედათა სნეულებანი 5—6 საათამდე.

Ზ. ᲛᲐᲦᲐᲚᲐᲨᲕᲘᲚᲘ—კვირაობით, 10—12 ს-დე.

სამკურნალოს აქვს საწოლი ოთახები.

ფასი რჩევისა და დარიგებისა 50 კაპ.; ოპერაციები და კრაოტები—მორიგებით. ერთი კრაოტი ღარიბთათვის უფასოა.

ადრესი: კუკია, ნიკოლოოზის ქუჩა, სახლი საგინაშვილისა, № 21. (ვორონცოვის ძეგლის პირდაპირ **ᲢᲔᲚᲔᲤᲝᲜᲘ № 274.** (წლ.)

ᲛᲙᲣᲠᲜᲐᲚᲘ

ᲛᲘᲮᲔᲘᲚ ᲒᲔᲓᲔᲕᲐᲜᲘᲨᲕᲘᲚᲘ

იღებს ავადმყოფებს დილის—12—1, საღამოთი 6—7 ყორღანოვის ქუჩა, № 16, საკ. სახლი ტელეფონი. 791.

„იმპერი ნომრები“

(ბარონის ქუჩა სახლი მანთაშევისა)

სრულიად ახლად შეკეთებულია, შუაგულ ქალაქში, ფოსტა-ტელეგრაფის ახლოს. ნომრები 60 კ. და მეტი ფასისაც; თვიურად 15 მანეთიდან. (სისუფთავე და მეტი ყურადღება). (6—189—2)

ᲘᲜᲟᲘᲜᲔᲠᲘ

ᲒᲘᲝᲠᲒᲘ ᲓᲔᲙᲐᲜᲝᲖᲘᲨᲕᲘᲚᲘ

მიიღებს შემდეგ საინჟინერო სამუშაოებს: 1) მადნეულობის გამოკვლევა—ნავთისა, ქვა-ნახშირისა, ვერცხლისა, სპილენძისა და სხვ. 2) წყლის გამოყვანას სასმელად და მამულების სარწყავად, 3) ექსპერტიზას სადავო საქმეებში და 4) პლანების გაკეთებას და სხვა საინჟინერო საქმეებს.

ნახვა შეიძლება ყოველ დღე, 4 საათიდან 6 საათამდე. ადრესი: Георгіевская площадь № 32. (5—5)

ᲕᲔᲤᲮᲘᲡ-ᲢᲧᲐᲝᲡᲐᲜᲘ

სცენები

შოთა რუსთაველის

პოემიდან, რუსულად შედგენილი **რ. ვინგარის-მიერ სურათებით. ᲤᲐᲡᲘ 1 ᲛᲐᲜ.**

საწყობი—ქართველთა ამხანაგობის მაღაზიაში. ისყიდება იქვე და ხიდდეკელის მაღაზიაში. (50—6)

მთავრობის განკარგულებანი

—

ფინანსთა სამინისტროსაგან დამტკიცებული ინსტრუქცია ფინანსთა მინისტრის რწმუნებულისათვის ბანკებში.

1) მინისტრის რწმუნებულმა თვალ-ყური უნდა ადევნოს ბანკის საქმეების მიმდინარეობას, ბანკის წესდების ხელმძღვანელობით და ფინანსთა მინისტრისაგან დამტკიცებულ განკარგულებების მიხედვით.

2) რწმუნებულს უფლება აქვს განიხილოს ბანკის საქმეების ანგარიშის წარმოება, შეამოწმოს, როცა საჭიროდ დაინახავს, ბანკის კასა და სხვა და სხვა ფასიანი ქონება ბანკის გამგეობის თანდასწრებით.

3) რწმუნებულს შეუძლიან მოითხოვოს ბანკის გამგეობისა, სარევიზიო ზედამხედველ თუ დამფასებელ კომიტეტებისაგან ცნობები ბანკის საქმეების შესახებ.

4) რწმუნებული ესწრება ბანკის აქციონერთა თუ რწმუნებულთა საზოგადო კრებებს; აგრეთვე გამგეობის (ტფილისის და ქუთაისის ზედამხედველ კომისიის კრებაზედაც) და თუ საჭიროდ დაინახავს, სარევიზიო და დამფასებელ კომისიის სხდომებსაც.

5) ფინანსთა სამინისტროს რწმუნებული ადგენს აგრეთვე თვის მოსაზრებას ფინანსთა სამინისტროში ბანკის გამგეობის შუამდგომლობებისა და აგრეთვე ბანკის ყოველ წლიურ ანგარიშის შესახებ.

6) ბანკის იმ განკარგულებათა შესახებ, რომელნიც არ ეთანხმებიან ბანკის წესდებას ანუ მინისტრისაგან გამოგზავნილ მოწერილებათ, რწმუნებული დაწვრილებით აცნობებს სამინისტროს საქმის ვითარებას და ამასთანავე ატყობინებს ბანკის გამგეობას, შეაჩეროს განკარგულების აღსრულება სამინისტროს გარდაწყვეტილების მიღებამდე.

7) თუ ვინიცობაა, რწმუნებულს რაიმე ეჭვი დაებადება ამ ინსტრუქციის აღსრულების დროს, განმარტებისათვის უნდა მიმართოს სამინისტროს საკრედიტო კანცელარიას.

სამხედრო უწყებას:

მე-264 ქვეითა სარეზერვო ლორიის პოლკის შტაბს-კაპიტანი ესაძე დაინიშნა კავკასიის სამხედრო შტაბის სამხედრო-ისტორიულ განყოფილების რედაქტორის თანამდებობის აღმასრულებლად.

სამოქალაქო უწყებას:

ბორჩალოს მაზრის სოფ. აშკალას მცხოვრები გაბრიელ ბაბიკასძე ფალიაშვილი დაინიშნა ბაშკიჩეტის მომრიგებელ მოსამართლის მდივნის თანამდებობის აღმასრულებლად.

ტფილისის სახაზინო პალატის ბუღალტერის თანაშემწე ტიტულიარნი სოვეტ. თავ. გურამიშვილი დაინიშნა პალატის სტოლის უფროსად

ᲡᲐᲛᲐᲠᲮᲘ ᲙᲐᲡᲡᲘᲡ ᲡᲐᲭᲘᲠᲝᲔᲑᲐ ᲩᲕᲔᲜ ᲡᲝᲤᲚᲔᲑᲡᲐ ᲓᲐ ᲞᲐᲢᲐᲠᲐ ᲥᲐᲚᲐᲥᲔᲑᲨᲘ

დამტკიცებული და ყველასათვის ცხადია, რომ ძველებური ტირილ-ქელეხის წესი ეხლანდელ დროში მოუხერხებელია, ახალი ცხოვრების და გარემოების შეუფერებელია. რასაკვირველია, ყოველივე მოვლენას და ჩვეულებას ცხოვრებაში თავის „raison d'être“-ი (გასამართლებელი მიზეზი) აქვს და ჰქონდა უეჭველად. ძველებურ „წასაბურავსაც“, ეჭვს გარეშეა, რაღაც საურთიერთო დახმარების, ხელის გამწყობი საშუალების ხასიათი ჰქონდა პირველ დროიდან, მაგრამ იგი ეხლა ჩვენთვის შეუფერებელია.

არავისთვის ისე საჭირო არ არის შემწეობა, როგორც სიკვდილისაგან დაზარალებულ ოჯახისათვის; ეხლანდელ დროში მაინც, როცა სოფლებში მესაკუთრეთ მამულები თანდა-თან ხელიდან ეცლებათ და უმიწა-წყლო ხალხი ქალაქში მიეშურება, სარჩო-საბადებლის მოპოვების საშუალება მშრომელ კაცსაც უძნელდება, ამიტომ ადვილი წარმოსადგენია, რანაირ გაჭირვებაში უნდა ვარდებოდეს ისეთი ოჯახი, რომელსაც მშრომელი ძალა აკლდება. ვინ არ იცის, რომ მშრომელ და ღარიბ კაცს უფრო ადრე და უფრო მოულოდნელადაც უწევს სიკვდილი. ძველად ობლები და გაჭირვებული ოჯახები ან მებატონეების „ფინჩხით“ რჩებოდნენ, ან მათ მზრუნველობას უწევდა ეკლესია და ბერები. ეხლანდელ დროში კი არავითარი თავშესაფარი არ აქვთ ჩვენში გაჭირვებულთ და საწყალთ, თუ ვინმე ქუჩაში სამათხოვროდ არ გამოვიდა. ნუ თუ საზოგადოებამ არ უნდა იფიქროს ასეთ გაჭირვებულ ადამიანებზე?! ჩვენ ხშირად ვერ ვატყობთ, თორემ ორი-სამი ოჯახის გაღარიბებას დიდი გავლენა აქვს მთელ პატარა საზოგადოების ცხოვრებაზე. ამიტომ თვით საზოგადოება უნდა ეცადოს საერთო საშუალებით, შეერთებულის ძალით ხელი გაუწყოს დაღარიბებულ-დაზარალებულ თავის წევრთ. საუკეთესო და ცხოვრებაში გამოცდილ ხერხად ითვლება ამისთანა შემთხვევებისათვის სამარხი კასსის დაარსება. ეს ამხანაგობა დამხლვევი საზოგადოების წესზედ არის მოწყობილი: ჩაეწერება ამხანაგობაში, მაგალითად, ასი ან ორასი წევრი და წლიურად იხდის მანეთს და ხუთ შაურს (გარდა პირველ-დროისათვის შესატანი ფულისა, რომელიც იქნება არა უმეტეს ორი მანეთისა). თუ ვინმე წევრთაგანი გარდაიცვალა, დანარჩენი წევრნი იხდიან 1—25 კაპ. და ამ რიგად დაუყოვნებლივ აძლევენ ერთ დროებით საკმაო შემწეობას სიკვდილით დაზარალებულ ოჯახს.

ეს წესი ძლიერ ადვილი განსახორციელებელია ყველა სოფლებში და პატარა ქალაქებში. სამი-ოთხი სოფლის მცხოვრებთ შეუძლიანთ დააარსონ ერთი კასსა; შეუძლიანთ გაყოფილი ოჯახის შვილები ერთად ჩაეწერონ, ერთად იხადონ ყველამ საწევრო წვლილი და გამოტანილი ფული უღარიბესს, ბევრ შვილიან ოჯახს მოახმარონ. ეხლა, როცა წაბურვა კიდევ არ გადავარდნილა ჩვენ სოფლებში, თითოეულ სოფლელ გლეხს, რაც უნდა ღარიბი იყოს, 5—6 მანეთი მაინც ეხარჯება წელიწადში წასაბურავი; ეს მისი სირცხვილ-ნამუსის ვალია. ისესხებს და მაინც შეასრულებს ამ მის მოვალეობას. ეს ფულები ახლანდელი ჩვეულებით არავის არ ეძინება, არ არგია; წინააღმდეგ, ქელეხმასპინძლობას არ ჰყოფნის ის და კიდევ ვალი ედება დაზარალებულ ოჯახს. ახალი წესით კი, სამარხი კასსის დაარსებით ფული არ იკარგება და საცსებით ოჯახის საჭიროებას ხმარდება: 500 მანეთი, ან 100-იც ზოგიერთ სოფლის ოჯახს ცოტათი წელს გაუმაგრებს. ასეთი სამარხი კასსის დაარსება ადვილად მოხერხდება იქ, სადაც შემნახველ-გამსესხებელი ამხანაგობა არსებობს. გურიაში ბევრგანაა ასეთი ამხანაგობა, ამიტომ ვურჩევთ ყველას, ხალხის გულშემატკივართ—ხელი გაუწყონ ასეთი დაწესებულების გავრცელებას. მსურველთ შეუძლიანთ წესდება და ყოველ ნაირი საქმის დაწყებისათვის საჭირო დარიგება ჩემგან მიიღონ, თუ სხვა ადგილს ვერ იშოვნიან ცნობებს.

ნიკო თავდგირიძე.

დეპეშები

(«რუსეთის დეპეშათა სააგენტოსაგან»)

5 ნოემბერი

ლონდონი. საეროზო და საქალაქო სამმართველოები შუამდგომლობენ ადგილობრივ ოთხკლასიან პროგიმნაზიის სრულ გიმნაზიად გადაკეთებას. ერობა ჰპირდება 2000 მ. ყოველ წლიურად, ქალაქი კი სახლს, რომელიც 20.000 მ. ღირს.

სევასტოპოლი. აუცრეს ჭირი ექიმებს ბერშადსკისა და კარპოვს, ფერშალს და ორ ჯარის კაცს, მაგრამ აცრას არავითარი ცვლილება არ გამოუწვევია მათ მდგომარეობაში.

ალჟირი. ნალმიან ნავის, № 174, 20 ზღვაოსნობიდან გაიქცა 10. ეს მხოლოდ მაშინ შეიტყვეს, როცა გემი წასვლას აპირებდა

ჰააგა. სასახლე გეტლოოდან მოსულმა ქვრივმა დედოფალმა შეატყობინა მთავრობის წარმომადგენელთ, რომ დედოფალი თანდათან უკეთ ხდება.

ბერბურგი. ჯავშნიან გემის „პერესვეტის“ კაჩეგარი ვანენსკი დიდის ამბით გაასვენეს. გარნიზონმა სამხედრო სალამი მისცა. გასვენებას დაესწრო საზღვაო პრეფექტის წარმომადგენელი.

ბერლინი. „ბერლინელ ნახრიხტენ“-ი იუწყება, რომ ცნობა, ვითომ ინგლისს დაეთმოს გერმანიისათვის ზანზიბრი დელაგოას დაპყრობის საზღაურში, მოკლებულია ყოველ საფუძველს.

ნიუ-იორკი. მოინდომეს აეფეთქებინათ მატარებელი სადგურ გრამსბიურისა და ბალტიმორას შუა; სამი ვაგონი რელსებს გადასცდა. მგზავრებს უბედურება არა შემთხვევიათ-რა. ჰფიქრობენ, რომ ბოროტგანმზრახველებს იმედი ჰქონდათ ფულების მოტაცებისა.

პეკინი. ქვრივ დედოფლის დაბადების დღეს, 7 ნოემბერს, დღევანდელ მანიფესტის ძალით, იდღესასწაულებენ კაიფანში, სადაც სამეფო სახლი 30 ოქტომბერს მოვიდა. ხვალ აქ მოელიან პრინც ცუნს. აქამდე არავინ იცის, როდის განაგრძობს სამეფო სახლი თვის მგზავრობას.

კოპენჰაგენი. აქ ჩამოვიდა დეპუტაცია 45 დრაგუნის პოლკისა, რომლის შეფად დანიის მეფე ითვლება. დეპუტაცია მიიღო მეფემ და მიიწვია საგანგებო ნადიმზე.

მოსკოვი. საერო განათლების მინისტრი დაესწრო უნივერსიტეტის სამმართველოს სხდომას. 5 ნოემბერს მინისტრმა მიიღო სტუდენტების დეპუტაცია და ელაპარაკა მათ სტუდენტების საჭიროებებზე.

დღეს გაიხსნა საფეიქრო სკოლა, რომელიც დააარსა სამანუფაქტურო მრეწველობის წამქეზებელ საზოგადოებამ მათ უდიდებულესობათა ნიჟნი-ნოვგოროდის გამოფენაზე ყოფნის აღსანიშნავად.

ვარშავა. 3 ნოემბერს სასნოვიციდან ზომბკოვიცში მომავალ მატარებელს ცეცხლი გაუჩნდა: მიზეზი—ბენზინიან ბოთლის გატეხა იყო. 30 მუშიდან, რომელნიც ვაგონში ისხდნენ, სამი დაიწვა და 11 მძიმედ დაშავდა. ცეცხლი მოეკიდა მეორე ვაგონსაც. ორივე ვაგონი დაიწვა. ცეცხლი 8 წამი გაგრძელდა.

იალტა. იწვის სახაზინო ტყეები იაილის ფერდობიდან უჩანსუს წყალვარდნილამდე; ქარიშხალმა მეტად გააძლიერა ცეცხლი.

პარიზი. დღეს რუსეთის საელჩოს სამღვდელოებამ აკურთხა იმპერატორ ალექსანდრე მეორის ძეგლის ბრინჯაოს მოდელი. ამ ძეგლს ბოლგარიის მთავარი აკეთებინებს. კურთხევას დაესწრნენ ბოლგარიის დიპლომატიური აგენტი და ბოლგარიის მისიის ყველა წევრები. ძეგლი წარმოადგენს ალექსანდრე მეორის ბოლგარიაში მოსვლას; ხალხი ეგებება, მას თან ახლავს მემკვიდრე ცესარევიჩი, დიდი მთავარი ნიკოლოოზ ნიკოლოოზის ძე, გენერლები სკობელევი და გურკო და გრაფი იგნატიევი. ბარელიეფები წარმოადგენ ბოლგარიის განთავისუფლების უმთავრესს ეპიზოდებს. ძეგლს შემდეგ ზედ-წარწერა აქვს: „განმათავისუფლებელ მეფის შვილის-შვილს ნიკოლოოზ II-ს მადლობელი ბოლგარია“. მალე ბოლგარიის დეპუტაცია პეტერბურგში წავა.

კონსტანტინეპოლი. საიდ ფაშა, რომელიც წინედაც ასრულებდა დიდი ვეზირის თანამდებობას, დაინიშნა ამ თანამდებობაზე.

სოფია. სახალხო კრება. ადრესის პროექტი მიიღო კრებამ დიდის ხმის უმეტესობით, წინააღმდეგნი იყვნენ სტოილოვის მომხრენი.

გარეშე საქმეთა მინისტრი დანჩევი აცხადებს, რომ მას არ შეუძლია ილაპარაკოს სესხზე, რადგან ჯერ მოლაპარაკება ამ საგანზე არ გათავებულა. ყველა სახელმწიფოებთან, განსაკუთრებით რუსეთთან და რუმინიასთან, მეგობრული განწყობილება აქვს ბოლგარიასო. შემდეგ მინისტრი აღნიშნავს მეგობრულ განწყობილებას სერბიასთან და ამბობს, რომ ოსმალეთთან განწყობილება არ შეცვლილაო: ამ განწყობილების გაუმჯობესება შეუძლებელია, სანამ მაკედონიის კითხვა ეხლანდელ მდგომარეობაში იქნება. „ბერლინის ტრაქტატის აღსრულებისათანავე, მაკედონიის კომიტეტები თავისით გაჰქრებოდნენო“, სთქვა მინისტრმა.

ჟურნალ-გაზეთებიდან

საფრანგეთი. ოსმალეთმა ისე მალე შეასრულა საფრანგეთის მოთხოვნილება, რომ საფრანგეთის საზოგადოება სახტად დარჩა. გახარების მაგივრად ეწყინათ კიდეც. პალატაში თითქმის დაცინვით ლაპარაკობენ საფრანგეთის გამარჯვებაზე, გახარებიათ, რომ ამ გამარჯვებას არავინ გაეხარებია. საზოგადოებას იმედი ჰქონდა, საფრანგეთი ბოლომდე შეასრულებს დაწყებულ საქმეს და რუსეთის შემწეობით პირველ ადგილს დაიჭერს აღმოსავლეთშიო, მაგრამ ოსმალეთი ისე მალე დაჰყვა საფრანგეთის ნებას, რომ ეს იმედი მთლად გააქარწყლა. სწრაფი გამარჯვება მით უფრო არ ესიამოვნათ ფრანგებს, რომ ამ გამარჯვებით უმთავრესად ფრანგი ბერების კრებულები ისარგებლებენ. მთავრობა ამ კრებულებს გამოესარჩლა იმ აზრით, რომ აღმოსავლეთში თავისი გავლენა აღედგინა და დაემტკიცებინა, რომ აღმოსავლეთში კათოლიკე სარწმუნოების ხალხს მფარველობას საფრანგეთი უნდა უწევდეს და სხვა არავინაო. საფრანგეთის დემოკრატიას ძლიერ ეწყინა ეს ამბავი. რა რიგაა, რომ ამ კრებულებს საფრანგეთიდან ვსდევნით და ოსმალეთში კი ვესარჩლებითო. მთავრობა ერთნაირ პოლიტიკას უნდა მისდევდეს შინ თუ გარეთაო. თუ ბერების კრებულები აქ არ ვარგანან, არც ოსმალეთს დააყრიან ხეირსაო. თორემ ისე გამოდის, თითქო ჩვენ თითონ თავიდან ვიშორებთ ამ ჭირს და ოსმალეთს ვასხვევთ თავზედაო. ნათქვამიცაა: ჭირი მეზობელთასაო და ჩვენი მთავრობაც თითქო ამ ანდაზის თანახმად იქცევაო.

გაზეთებმა სხვა და სხვა ნაირად შეჰხედეს საფრანგეთის გამარჯვებას. ზოგიერთი გაზეთი კმაყოფილია, მაგრამ გაზეთების უმეტესობა არა ჰმალავს, რომ ამ გამარჯვებამ იმედი გაგვიცრუვაო. «მატენ»-იც კმაყოფილია ამ გამარჯვებით გაზეთი სწერს: «ცოტას გასწყდა აღმოსავლეთში ისეთი როლი არ შევასრულეთ, რომელიც ჩვენ არ გვეკადრება. საბედნიეროდ, ჩვენ მარტო ბავშვური როლი შევასრულეთ. მხნეობა—კარგი საქმეა, სიდინჯე და ზომიერება კიდე უკეთესია». საყურადღებო კიდევ ისაა, რომ «გოლუა»-ც კმაყოფილია. ეს გაზეთი დარწმუნებულია, რომ ამ დემონსტრაციის შემდეგ საფრანგეთის გავლენა აღმოსავლეთში გაძლიერდება. «ფიგარო», პირიქით, არა ჰმალავს თავის უკმაყოფილებას; გაზეთი სწერს: «გვეგონა, რომ საფრანგეთი არავის აღარას დაუთმობდა და ყველა საქმეში მტკიცედ მოიქცეოდა, მაგრამ სულ სხვა გამოვიდა. თუმცა რუსეთი შემწეობას გვაძლევდა და სხვა სახელმწიფოები ყველაფერში გვეთანხმებოდნენ, ჩვენ უკან დავიხიეთ და არც კი მოვიცადეთ იქამდე, რომ ხონთქარს თავისი დაპირება შეესრულებინა. სწორედ ვეღარა გაგვიგია რა და მთელი საფრანგეთიც ჩვენსავით გაკვირვებულია. თუ კი ამაზე მეტს არას გავხდებოდით, რა საჭირო იყო კონსტანის წამოყვანა სტამბოლიდან და ან ჩვენი ჯავშნიანი გემების გაგზავნა».

✿ «ნიუ იორკ ჰერალდ»-ს სწერენ ბერლინიდან: ერთმა გამოჩენილმა დიპლომატმა სთქვა: რამწამს საფრანგეთმა გემები გაგზავნა ოსმალეთის ზღვაში, იტალია დაეკითხა გერმანიის მთავრობას: კარგი არ იქნება, სამთა კავშირმაც დემონსტრაცია მოახდინოსო, მაგრამ გერმანიამ უარი შეუთვალაო». იტალიური გაზეთი «ტრიბუნა» მკაცრად უარ-ჰყოფს ამ ცნობას.

ინგლისი. 26 ოქტომბერს ლონდონში ბურების მომხრეებმა კრება მოახდინეს. პირველად კრების თავმჯდომარემ უნიონისტმა ლენარდ კორტნეიმ ილაპარაკა. კორტნეიმ გამოაცხადა: თუ ომის დასაწყისის დროს ინგლისს უფლება ჰქონდა ბურები თავისი საბძანებლიდან გაერეკა, სამაგიეროდ ეხლა ინგლისს არავითარი საბუთი არა აქვს, ეს ომი განაგრძოს. კორტნეიმ სთქვა:

«მე არა ვფიქრობ, რომ ინგლისის ერს ბურების დაპყრობა ეწადოს. საზოგადოებამ თანდათან შეიგნო, რომ შერიგება უეჭველად საჭიროა. ზავის ჩამოგდებას უმთავრესად ორი კაცი აბრკოლებს: ჩემბერლენი და ლორდ მილნერი. საცა გონიერება და წინ დახედულება იყო საჭირო, ეს ორი კაცი სულ ჯიბრზე და წინ დაუხედავად იქცეოდა. ზავის საქმეს ყოველთვის ესენი ჩაჰშლიდნენ ხოლმე. რაც კი სამხრეთ-აფრიკაში უბედურება მოხდა, სულ ამ ორმა კაცმა უნდა აგოს პასუხი; სანამ ეს ორი კაცი არ გამოიცვლება, ზავის ჩამოგდება შეუძლებელია, მაგრამ იმედი მაქვს, რომ ამ კაცების მაგივრად მალე სხვები დაინიშნებიან.»

კორტნეის შემდეგ მუშების დეპუტატმა ბეირ-ჰარდიმ და სხვა ორატორებმა ილაპარაკეს. ბოლოს კრებამ ერთხმად დაადგინა: სამხედრო ბანაკები სამხრეთ-აფრიკაში და კაპის კოლონიაში სამხედრო წესები უნდა გაუქმდესო.

✿ გენერალი ბულერი მომეტებულ ნაწილად იმაზე დაითხოვა მთავრობამ, რომ გენერალს 1899 წელს სპიონსკოპთან დამარცხების შემდეგ გენერალ უაიტისათვის დეპეშა გაეგზავნა და მიეწერა: ლედისმიტი ბურებს ჩააბარეო. ბულერმა სთხოვა მთავრობას ნება მომეცით, ეს დეპეშა გამოვაცხადოო, მაგრამ მთავრობამ უარი უთხრა. ეხლა ერთ კერძო კაცს ლორდ რობერტსისათვის მიუწერია, რად უშლით ბულერს ამ დეპეშის გამოცხადებასაო; თქვენთვის, მთავრობისათვის უფრო სამჯობინარი არ იქნება განა, რომ ეს დეპეშა გამოცხადდესო. რობერტსმა თავისი მდივნის პირით უპასუხა ამ კაცსა: თქვენ აზრს ზედ მიწევნით ავწონ-დავწონითო.

✿ ლიბერალური დასი 4 დეკემბერს დიდ კრებას მოახდენს. კრებაზე, სხვათა შორის, შემდეგი რეზოლიუციები იქნება მიღებული: მოვთხოვოთ მთავრობას, გამოაცხადოს რანაირი პირობებით შეიძლება ბურებს შეურიგდეთ; მოვსთხოვოთ აგრეთვე, რომ სამხედრო ბანაკები მოსპოსო.

შეერთებული შტატები. ინგლ. გაზეთ «დეილი ქრონიკლი»-ს სწერენ ვაშინგტონიდან: რუზველტმა გამოუცხადა პალატის საფინანსო კომიტეტს: ტარიფის შესწორების წინააღმდეგი ვარო და არც კონგრესს ურჩევ ტარიფის გამოცვლასაო. კორესპონდენტი იწერება: არც იმის იმედია, რომ რუზველტი სხვა სახელმწიფოებს სავაჭრო პირობებით შეეკრასო. ამერიკის ერთ მინისტრს უთქვა: ორ წლამდე მაინც არაა იმედი, რომ ტარიფი გამოიცვალოსო.

✿ «ნ. ფ. პრესსა»-ს სწერენ ნიუ-იორკიდან:

პრეზიდენტ რუზველტს ტრესტების მეთაურებსა და მუშების წარმომადგენლებთან მოლაპარაკება აქვს გამართული. პრეზიდენტს სწადიან სოციალურ-პოლიტიკური პროგრამმა შეიმუშავოს. ჯერ კიდევ თავის პირველ ეპისტოლეში პრეზიდენტმა ურჩია კონგრესს: მუშების სასარგებლოდ კანონები გამოსცეთ და ყოველ-ნაირ ტრესტებსა და სინდიკატებს სასტიკი კონტროლი დაუწესოთო.

✿ სან-ფრანცისკოს ქალაქის თავად სოციალისტი აურჩევიათ.

ავსტრ-უნგრეთი. საბიუჯეტო კომისიაში მლადოჩეხმა დეპუტატმა გეროლდმა ჩეხების ყველა დასების სახელით გამოაცხადა. ჩეხები თხოულობენ ჩეხური ენა შინაგან მმართველობაში ოფიციალურ ენად უნდა იცნას მთავრობამ და მარავიაში ჩეხური უნივერსიტეტი გაიხსნასო. რა ნაირადაც მთავრობა შეასრულებს ამ ორ მოთხოვნილებას, ჩეხებიც იმ ნაირად მოეპყრობიან მთავრობასაო. გეროლდის აზრით, პარლამენტის მდგომარეობა სრულებითაც არ შეცვლილა საუკეთესოდაო.

✿ იტალიური სტუდენტები თხოულობენ, მთავრობამ ორი წლის განმავლობაში ქალ. ტრიესტში იტალიელებისათვის ცალკე იურიდიული ფაკულტეტი უნდა დაარსოსო; სანამ მთავრობა ამ ნაირ პირობას არ მოგვცემს, ჩვენ არ დავწყნარდებით, დემონსტრაციების და უწესობების მოხდენაზე ხელს არ ავიღებთო. ქალ. იოჰნესბურგში კარგა ხანია, რაც სტუდენტები დემონსტრაციებს ახდენენ. მთავრობამ 11 სტუდენტი დაატუსაღა კიდეც. მაინც სტუდენტები ვერ დაამშვიდა.

✿ იტალიელებს გარდა, ქალ. გრაცში სამხრეთელი სლოვენიანი-სტუდენტებიც თხოულობენ, ლაიბახში სლოვიანებისთვის უნივერსიტეტი გახსნას მთავრობამაო. გრაცის უნივერსიტეტის სენატი დაჰპირდა სტუდენტებს, თქვენს თხოვნას მთავრობას გადავცემთო. რაკი უნივერსიტეტის მთავრობა ასე ყურადღებით მოექცა, სტუდენტებსაც დემონსტრაცია აღარ მოუხდენიათ.

ამავე საქმის თაობაზე «როსსია»-ს სწერენ ვენიდან:

«დღეს, რამდენიმე დეპუტატის თანდასწრებით, ვენის უნივერსიტეტის ყველა სტუდენტმა—სლოვენებმა კრება მოახდინეს. კრებამ დაადგინა მოვითხოვოთ, რომ ლაიბახში სლოვენებისათვის უნივერსიტეტი გაიხსნასო.

გუშინ პრაგაში იქაური პოლიტეხნიკუმის რექტორმა სტუდენტების კრებაზე სთქვა, აუცილებლად საჭიროა, რომ სლოვენებისათვის ცალკე უნივერსიტეტი გაიხსნასო.

კრების შემდეგ სტუდენტებმა ქალაქში დემონსტრაცია მოახდინეს».

სამხრეთ-აფრიკა გაზ. «როსსია»-ს სწერენ ლონდონიდან:

«გაზ. «მანჩესტერ გარდიან»-ი ირწმუნება: როგორც შევიტყე, კიტჩენერს მოუწერია, მეომარ ბურების უმეტესობას გადაუწყვეტია იარაღი დაყაროთო. თუმცა სარდლებს პროტესტი გამოუცხადებიათ, მაინც ბურებს მტკიცედ აქვთ გადაწყვეტილი მორჩილება გამოაცხადონო.

ტრანსვაალის ეხლად ნამყოფი დოქტორი კლარკი ამტკიცებს, რომ «მანჩესტერ გარდიან»-ის ცნობა ტყუილი იქნებაო. კლარკი ამბობს:

«ბურების ყველა ოფიცრები და თითონ უმაღლესი სარდლებიც კი ამორჩეულნი არიან. მაშ როგორღა მოხდა, რომ ბურებს მორჩილების გამოცხადება სწადიანთ და სარდლები კი წინააღმდეგნი არიან. თუ სარდალი უმეტესობის წინააღმდეგ მიდის, ამისთანა სარდალს ბურები ხელად გამოსცვლიან ხოლმე. ერთის სიტყვით, ეს ხმა, ვითომ ბურები მორჩილების გამოცხადებას აპირებდნენ, ტყუილი ხმა უნდ იყვეს».

✿ ლორდ კიტჩენერს ბრძანება გაუცია: ყველა ის ბური, ვისაც კი ინგლისური მუნდირი ეცმევა, როცა დაიჭერთ სადმე, თოფით დახვრიტეთო.

✿ დეპეშებში ეწერა, ქ. ბ. ჭობჰოუზი სამხრეთ-აფრიკაში დაატუსაღესო. «უესტმინსტერ გაზეთა»-ი სწერს: «ცნობილი მოღვაწე ქალი არ დაუტუსაღებიათ. როცა გემით ქალ. კაპშტადტთან მისულა, იქაურ მთავრობას აუკრძალავს ხმელეთზე ნუ გადმოხვალ, პირველი გემით ისევ ლონდონში დაბრუნდიო.

✿ გაზ «ტანა»ს შეუტყვია: ბურები ისევ აპირებენ ნატალში შესევასაო, ამიტომ კიტჩენერმა ნატალის საზღვრისაკენ ბევრი ჯარი გაგზავნა ბურების წინააღმდეგო.

ოსმალეთი. როგორც დეპეშიდან იცით, დიდი ვეზირი გარდაიცვალა. გაზ. «ნაც. ტაგბლ»-ი ასე ახასიათებს განსვენებულ ვეზირს:

«განსვენებული ხალილ-რიფატ-ფაშა 1896 წელს დაინიშნა დიდ ვეზირად. წინად სალო-

ნუმი, სმირნაში და მონასტერში იყო გუბერნატორად. დიდი პოლიტიკური როლი არსადროს არ უთამაშნია, ასე რომ მისი სიკვდილით ბევრი არ დააკლდება რა ოსმალეთს. თითონ დიდი ვეზირი კაი კაცი იყო, მაგრამ მისი შვილი კი მეტად საძაგლად იქცეოდა და აგი ამიტომ ერთმა ალბანელმა ოფიცერმა მოკლა კიდევ რამდენიმე წლის წინად.

ახალი ამბავი

✦ ტფილისის საკანტროლო **პალატის უფროსად** დაუნიშნავთ ომსკის საკანტროლო პალატის უფროსი ბ-ნი შტემპრომი, რომელსაც დეკემბრის პირველ რიცხვებში მოელიან ტფილისში.

✦ **სავაჭრო-სამეურნეო პოლიციის** ზედამხედველს განზრახვა აქვს მიანდოს ერთ-ერთ აგენტს ზედამხედველობა ბაზრების მდგომარეობისა; აგენტმა ყური უნდა უგდოს ქალაქში პირველ საჭიროებათა სანოვაგის შემოტანის საქმეს. ამ გვარად შეკრებილ ცნობებს და ბაზრის ფასებს გამოაცხადებენ გაზეთების საშუალებით ქალაქის მცხოვრებთა საყურადღებოდ.

✦ ტფილისის **სასწავლებელთა გამგე-კომისიამ**, როგორც ვიცით, დაადგინა დაენიშნოს ჯამაგირი 740 მან. სკოლების სამეურნეო ნაწილის გამგეს და მასვე დაევალოს კომისიის საქმეების წარმოებაც. ქალაქის გამგეობამ დაამტკიცა კომისიის ეს გარდაწყვეტილება, მხოლოდ ჯამაგირი 600 მან. გაუხადა. გარდა ამისა სკოლების სამეურნეო ნაწილის ახალის გამგის მხითარიანცის დამტკიცებაზე გამგეობამ უარი სთქვა, რადგან ეს ქალაქის თავის უფლება ყოფილა.

✦ სახალხო სკოლების დირექციამ დაამტკიცა **საქალაქო სკოლების** შემდეგი **მასწავლებლები**: არვანიტაკისა კუკიის სკოლაში, გროზმანისა—დიდუბეში, მარცინკევიჩისა—ვერის მესამე სკოლაში, ქანანოვისა—კუკიის პირველს სკოლაში, სედოვისა—მამადავითის სკოლაში, ოგანოვისა—ავლაბრის მესამესა და მახათაძე—ავლაბრის მეორე სკოლაში; გადაყვანილ იქმნენ: ნათაძე დიდუბიდან ავლაბრის პირველს სკოლაში; ვორონოვისა—მამა დავითის სკოლაში და კანდუროვისა—კუკიის მეორე სკოლაში; სოლოლაკის სკოლის ყველა ქართული გაკვეთილები მიეცა თამ. ქუჩუკაშვილს; ავლაბრის პირველ სკოლაში სამღვთო სჯულის მასწავლებლად იქნება ბ. თითბერიძე; პუშკინის მეორე სკოლაში ბ. ასათიანი.

✦ ტფილისის **სახაზინო პალატამ** მიაქცია ყურადღება იმ გარემოებას, რომ ხშირად მოიჯარადრენი კუთვნილზე ნაკლებ გარდასახადს იხდიან; მაგ. ჯალალოვს, რომელმაც გადამდებ სენიანთათვის საავადმყოფო ააშენა, აუღია მესამე რიგის მოწმობა, როდესაც მას უნდა აეღო მეორე რიგისა. კანონის დარღვევისათვის ჯალალოვს 150 მ. გადახდა.

✦ თანახმად **პროფესიონალურ სკოლის** გამგის თხოვნისა, ქალაქის სკოლების კომისიამ დაადგინა ხსენებულ სკოლაში ხატვის მასწავლებლად იყოლიონ ქალი; დროებით კი დასტოვონ ხატვის მასწავლებლად გლუპცოვი. ქალაქის გამგეობამ არ მიიღო კომისიის პირველი დადგენილება.

✦ საკრედიტო კანცელარია შეეკითხა ტფილისის ქალაქის გამგეობას, თუ რა ცვლილებების მოხდენა სურს მესამე სესხის **ობლიგაციებში**.

✦ 1 ნოემბრიდან ქალაქის სასაკლაოზე დაარსებულმა **მაცრივკოპიულმა სადგურმა** მოქმედება დაიწყო.

✦ რადგან ჯერ არ არის შემოღებული ნიხრი **ღორის ხორცზე**, ტფილისის ყასბები ძვირად ჰყიდიან ამ ხორცს. სავაჭრო-სამეურნეო პოლიციის ზედამხედველს განზრახვა ჰქონდა საცდელად და ფასის გამოსარკვევად დაეკლა ღორი, მაგრამ, რადგან ღორი ისევ ტფილისელ ვაჭართაგან ეყიდნა, ეს განზრახვა სისრულეში არ მოუყვანია და ღორის ხორცის ნამდვილი ფასის გასაგებად გადაუწყვეტია შეკრიბოს ცნობები იმ ადგილებში, საიდანაც ღორებს მოდენიან.

✦ ტფილისში ღორის ხორცით მოვაჭრეებმა სთხოვეს ქალაქის გამგეობას დააჩქარონ **სასაკლაო საქონლის** დაზღვევის შემოღება.

✦ ნავთლუღსა და ტფილისს შუა საქონლის **მატარებელს №·421** ქვეშ მოჰყვა თორმეტის წლის ბავშვი ტფილისის მცხოვრები ივანე მეტეხელი. მატარებელმა ბავშვს მარცხენა ხელი გაუფუჭა. დაშავებულს რკინის გზის საავადმყოფოში წამოიღებენ.

✦ დღეს, 6 ნოემბერს, ტფილისის სამოსამართლო პალატაში განსახილველად დანიშნულნი არიან, სხვათა შორის, საქმეები ენდრო კანდელაკიშვილისა, რომელსაც კაცის მკვლელობის განზრახვა ბრალდება, ფარნაოზ იოსელიანისა და ნიკიფორე ენუქიძისა, რომელთაგან პირველს სასჯელთა დებულების მე-452 მუხლისა, ხოლო მეორეს 1480 მუხ. აღნიშნულ დანაშაულობათა ჩადენა ბრალდებათ.

✦ ტფილისის **საბჭოს ამ კომისიამ**, რომელსაც მინდობილი ჰქონდა კნ. ეკ. მუხრანსკისა და არჯევანიძის სადაო საქმის განხილვა, დაადგინა: წინადადება მიეცეს კნ. მუხრანსკისას იყიდოს ქალაქიდგან გ. გიორგიევის ქუჩის შესახვევის სამხრეთი ნაწილი ზომით 14 არშინი სიგრძით და 6 არშინი სიგანით მისივე ადგილების გასაერთიანებლად.

✦ ხონიდან გვატყობინებენ, რომ **მეაბრეშუმეთა შორეულ ამხანაგობაში**, რომელიც დაარსებულია 95 წლიდან, ამ ჟამად ამხანაგთა რიცხვი 2,000-ზე მეტია. ამხანაგობის წლიური ოპერაცია ნედლ-პარკების ყიდვა-გაყიდვის საქმეში 150,000 მანეთს აღემატება. აგრეთვე ამხანაგობასთან დაარსებულია საფეიქრო, საიდანაც უკვე გამოვიდნენ 30 ახალგაზდა ქალი, რომელთაც ჯეროვანა აქვთ შესწავლული ფეიქრობის საქმე და თავიანთი კერძო საფეიქროები გახსნეს სხვა და სხვა სოფლებში.

✦ გუშინწინ პოლიციის მე-9 ნაწილის უბნის ზედამხედველმა დავიდოვმა ჩამოართვა ერთს ვაჭარს სამი ცალი შვეიცარიულ ყველისა, რადგან ეჭვი მიიტანა, რომ ეს ყველი შადინთვის მაღაზიიდან არის მოპარული.

კავკასიის გამოფენა

მეაბრეშუმეობის ნაწარმოების ექსპერტიზა დამთავრდა გუშინ.

**

ბ. კოკოჩაშვილმა ქუთაისიდან წარმოადგინა საექსპერტოდ ხელოვნური ყინული.

**

საექსპერტიზო კომიტეტის თავმჯდომარემ სთხოვა ყველა განყოფილების გამგეთ დააჩქარონ ექსპერტიზის განაჩენების დამთავრება.

**

გამოფენის გამგე-კომიტეტმა განცხადება შეიტანა გამოფენის გამმართველ კომიტეტში და თხოულობს გამოფენის დახურვას ექსპერტიზის დამთავრების შემდეგ, რადგანაც ხარჯი დიდია და შემოსავალი ცოტა.

**

ორის თვის განმავლობაში გამოფენაზე ყოფილა დღისით 141,868 კაცი, ხოლო საღამოთი 10,127 სულ—151,996.

**

სამ ნოემბერს გამოფენაზე ყოფილა 472 კაცი; 4 ნოემბერს კი, კვირას—6708.

რუსეთის ქრონიკა

✧ პეტერბურგის ხელოსანთა მამასახლისებს შეუმუშავებიათ საურთიერთო კრედიტის ამხანაგობის პროექტი. ამხანაგობის წევრად შეუძლია ყოფნა ხელოსანს, რომელიც 100 მანეთს შეიტანს. ამხანაგობასთან დაარსებული იქნება „სავაჭრო სახელოსნო სახლი“ და ამ სახლთან საწყობები და მაღაზიები. ხელოსნები აქ მოიტანენ თავიანთ ნაწარმოებს და მიიღებენ ავანსად საქონლის ღირებულობის ნახევარს (საქონელს დააფასებს განსაკუთრებული კომისია). დანარჩენ ფულს მიიღებენ პატრონები, როცა მათი საქონელი გაიყიდება, მხოლოდ 10⁰/₀-ს გამოაკლებენ საკომისიოდ ახალ საქმის უფრო განსავითარებლად.

✧ ფერგანის ოლქში ბამბის მოსავალს შარშანდელზე ბევრად ნაკლებს მოელიან.

✧ შინაგან საქმეთა სამინისტროს განზრახვა აქვს განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციოს საბეითალო საქმის მტკიცე ნიადაგზე დაყენებას და ამისათვის გადასინჯოს საბეითალო ნაწილის შესახებ ყველა კანონები.

✧ უკანასკნელ წლების მოუსავლობას მეტად შეუმცირებია თურმე ხერსონის გუბერნიაში ქორწინებათა რიცხვი. ბევრი გასათხოვარი ქალი დარჩენილია და, რადგან გათხოვების იმედი დაუკარგავთ, მონაზვნები მიდიან მონასტრებში. ყოფილა ბევრი ისეთი შემთხვევაც, რომ დედ-მამას ძალით გაუგზავნია ახალგაზდა ქალიშვილი მონასტერში.

„ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების“ წლიური კრება

„ქ. შ. წ.-კ. გამავრცელებელ საზოგადოების“ წევრთა 28 ოქტომბრის წლიურ კრების სხდომის გაგრძელება მოხდა გუშინწინ, 4 ნოემბერს გამგეობის თავმჯდომარის თავ. ი. გ. ჭავჭავაძის თავმჯდომარეობით. კრება დაიწყო დილის $11^1/_2$ საათზე; დაესწრო 118 წევრი და იმდენი გარეშე ხალხი, რომ სათავად-აზნაურო ბანკის დარბაზში ტევა აღარ იყო. კრებას დაწყებისთანავე თავმჯდომარემ მოაგონა გარდაცვალებულ თ. რაფ. ერისთავის ღვაწლი საზოგადოებისადმი და სთხოვა ფეხზე ადგომით პატივი ეცათ განსვენებულისათვის, რაც კრებამ მაშინვე შეასრულა.

თავ. ი. ჭავჭავაძე. წარსულ კრებაზე განუხილველი დარჩა მიმდინარე წლის სავარაუდო ხარჯთ-აღრიცხვა და ვისაც რამე სათქმელი გაქვთ, ბრძანეთ; **ბ.ბ. მამულაიშვილი, ზ. სურგულაძე და მ. კლდიაშვილი** აცხადებენ, წარსულ კრებაზე სარევიზიო კომისიის შენიშვნები ისეთს საყურადღებო საქმეებს შეეხებოდნენ, რომ საჭიროა მათ დავუბრუნდეთ მით უმეტეს, რომ გამგეობის განმარტებათ სრულიად ვერ დაგვაკმაყოფილეს. ნება მოგვეცით შევეხოთ ისევ ანგარიშსაო.

თავ. ი. ჭავჭავაძე. კრებამ წარსულს სხდომაზე ანგარიში დაამტკიცა და ეხლა კიდევ რომ დამტკიცებულ ანგარიშის შესახებ მსჯელობა ვიქონიოთ, ეს უკანონობა იქმნება და მეტათაც მიმაჩნიაო. ბ-ნი **მიქაბერიძე** ეთანხმება თავმჯდომარის პასუხს და ყოვლად შეუძლებლად მიაჩნია ანგარიშის შესახებ კიდევ რაიმეს თქმა.

კრებაც შეუდგა ხარჯთ-აღრიცხვის განხილვას. გამგეობის ანგარიშით, წელს საწევრო ფული შემოვა 500 მან. ყულაბებიდან 200 მან., კონცერტიდან 1200 მ., შემოწირულება 3009 მან., წიგნების ვაჭრობის მოგება 2500 მან., კავკავის სკოლის შემოსავალი 3000 მან., ბათუმისა 2400 მან. სულ 17,100 მან. გასავალიც ამდენივე ექმნება საზოგადოებას. სავარაუდო ხარჯთ-აღრიცხვის განხილვით გამოწვეულმა კამათმა თითქმის სამი საათი გასტანა.

თავ. გ. მაჩაბელი. მე არ შემიძლიან არ შევეხო ფრიად სამწუხარო მოვლენას, სახელდობრ—საწევრო ფულის შეკრების უვარგისობას. საზოგადოებას ჰყავს 63 ისეთი წევრი, რომელთაც ყოველ წლობით 20 მან. უნდა შემოიტანონ და 580-ი ექვს მანეთიანი, ასე რომ საზოგადოებას უნდა შემოდიოდეს 500 თუმანზე მეტი და ნამდვილად კი ღებულობს მხოლოდ 500 მან. საზოგადოდ ქართველობა გულ-მავიწყია. მაგრამ დაუჯერებლად მიმაჩნია, რომ თუ მას მომგონებელი ეყოლა, თვისი ვალდებულება ამ სიმპატიური დაწესებულებისადმი არ გაიხსენოს და დაუზარებლად საწევრო ფული არ შემოიტანოს. ამ მხრით გამგეობის მოქმედებას რა ვუწოდო, სწორედ არ ვიცი. განა გამგეობამ ცოტაოდენი მაინც ცდა გამოიჩინა ამ მხრივ? გამგეობა ფარგლავს წრეს მოქმედებისას და, ვინ იცის, როდის შეიძლება მისი გაფართოება, თუ ასე გაგრძელდა საქმე.

გ. დეკანოზიშვილი ეთანხმება მაჩაბლის მოსაზრებათ და ამბობს, რომ გამგეობის მოქმედებას კანცელიარული ხასიათი აქვს. ისე ნაყოფიერად მოქმედება, როგორც თავ. მაჩაბელი ამბობს, მაშინ არის შესაძლებელი, თუ გამგეობა მეტს მუყაითობასა და მეტს ძალას გამოიჩენს. რითი შეიძლება,—მაგ. ავხსნათ, ის გარემოება, რომ მაისისათვის დანიშნული კრება ოქტომბრამდე გადავიდა და მაშინ განსახილველ სავარაუდო ხარჯთ-აღრიცხვას ახლა ვამტკიცებთ. მიზეზი დღევანდელ კრებაზე ამოდენა ხალხის დასწრებისა მე არ ვიცი; მხოლოდ არ შემიძლია არ აღვნიშნო ის გარემოება, რომ უმრავლესობამ ჩვენის საზოგადოების უდიდესი მნიშვნელობა შეიგნო და ამ შეგნებას, ამ თანაგრძნობას პატრონი, მომვლელი უნდა. ჩვენი გამგეობა კი ყურსაც არ იბერტყს, ზოგადის ხასიათის ფრაზებით გვაკმაყოფილებს. საზოგადოების საშუალების გასაძლიერებლად საჭიროა გამგეობაში განსაკუთრებული წრე შევქმნათ; ამ წრემ უნდა მიიღოს თავზე საწევრო ფულის, ამ უმთავრესი წყაროს, დროზედ შეკრება, სხვა-და-სხვა შემოწირულებათა მიღება და სხვანი.

ბ-ნი მიქაბერიძე ამბობს, რომ გამგეობამ 7—8 მან. დახარჯა წევრებისათვის ბარათების გაგზავნაში, მაგრამ არა გამოვიდა რა. რაც შეეხება დეკანოზიშვილის განცხადებას—მაისიდან ოქტომბრამდე კრების გადადებას, ეს მიტომ მოგვიხდა, რომ ანგარიში დროზედ ველარ დავბეჭდეთ, შარაძის სტამბის დახურვის გამო.

თავ. ილ. ჭავჭავაძე. ხარჯთ-აღრიცხვაში ჩვენ მოხსენებული გვაქვს ის, რის ნაკლები არ შემოგვივა. ხოლო თუ მეტი შემოვა, მაგას რაღა ემჯობინება; თავ. მაჩაბლის შენიშვნაზე ის უნდა მოგახსენოთ, რომ ჩვენ კიდეც გავუგზავნეთ წევრებს ფრაკით გამოწყობილი კაცი ფულის მისაღებად, მაგრამ ბევრისაგან ცარიელ-ტარიელი დაგვიბრუნდა.

თავ. მაჩაბელი. სწორეთ იმიტომ არ მოგცეს რამე, რომ ფრაკით გაგიგზავნიათ კაცი.

თავ. ილ. ჭავჭავაძე. ახლა ვიზიტკას ჩავაცმევთ და ვნახოთ თუ რამე გამოვა.

თავ. მაჩაბელი. არა მე მაგას არ მოგახსენებთ, მე ვამბობ, რომ საქმეზე გულით უნდა გაგზავნოთ კაცი, გულით.

თავ. ილ. ჭავჭავაძე. წელს 600 მან. მეტიც შემოსულა საწევრო ფული და ღმერთმა ჰქნას, მეტი შემოსულიყოს. რაც შეეხება ბ-ნ დეკანოზიშვილის განცხადებას ფულის შემკრებ ორგანოს დაწესების შესახებ, უნდა ვთქვა, რომ წესდება ამის ნებას არ გვაძლევს.

ბ-ნ ხუდადოვმა დიდხანს ილაპარაკა, რომ გამგეობისაგან ნაკლები ყურადღება აქვს მიქცეული საწევრო ფულის აკრებას და სხვათა შორის სთქვა, რომ მაგ. მე-20 წელიწადია საზოგადოების წევრად ვარ და აქამდე ჩემთვის არავის მოუგონებია ფულის შემოტანა და ეხლა როცა შევიტყვე, რომ საზოგადოების მოქმედებამ სულ სხვა ნაირი ხასიათი მიიღო, ხალხმა სულ სხვა ნაირად შეხედა წერა კითხვის საქმეს, ძილს თავი ანება და სწავლისაკენ მიისწრაფვის, მეც მოვიგონე და საწევრო ფული წარმოვადგინე; ჩემთვის რომ ვისმე მოეგონებია, საწევრო ფულს აქამდე შემოვიტანდი. ჩემის აზრით, მეტი მუყაითობა, მეტი ძალა უნდა ჰქონდეს გამგეობას, რომ საზოგადოების სწავლა-განათლებისადმი წყურვილს შემოუაროს. დღევანდელ ხარჯთ-აღრიცხვის დამტკიცება ფიქტიურად მიმაჩნია, რადგანაც წელიწადი უკვე დასრულდა.

ზ. სურგულაძე და სხვებიც საჭიროდ სცნობენ გ. დეკანოზიშვილის მოსაზრების მიღებას, რადგან საზოგადოების საქმე გართულდა და შეიძლება გამგეობა ვერ გასწვდეს მას.

ბ. სტურუა. აღარავისათვის ახალი ამბავი არ არის, თუ სწავლა განათლებას რა მნიშვნელობა აქვს. თუ კი გამგეობა საქმეს გაუძღვება, წყარო ფულისა საზოგადოებას უთუოდ გაუჩნდება. უკანასკნელი გლეხი, რომელმაც ეხლა კარგად იცის მნიშვნელობა განათლებისა, საწევრო 6 მან. არ დაიშურებს და ძალიან სიხარულითაც შემოიტანს. წერა კითხვის ცოდნისათვის ქალაქში შვილი რომ ჩამოიყვანოს, ექვსი და 8 მან. თვეში არ ეყოფა და სოფლად წლიური 6 მანეთით თავის შვილს წერა კითხვას ასწავლის „ბებია, მაშინ გაკოცებ მაგ დაღრეჯილ სახეში, თუ კვერს გამომიცხობო“, თუ თქვენ ხალხისათვის ხართ და მას სწავლის წყურვილს მოუკლავთ, განა დასაჯერებელია, რომ თქვენ საქმისათვის საჭირო წყარო ფულისა ვერ აღმოაჩინოთ? თუ „ბურნუთის კოლოფი ცხვირისთვის არის და არა ცხვირი ბურნუთის კოლოფისათვის“, მაშინ თქვენ საზოგადოების მოთხოვნილებას უნდა მიხედოთ და ისეთი წიგნები გამოსცეთ, რომ საზოგადოებისათვისაც სასარგებლო და ხალხისათვისაც ხელმისაწდომი იყოს. ბ-ნი ხუდადოვი ამბობს, 20 წელიწადია ფული არ შემომიტანიაო; მე დარწმუნებული ვარ, რომ თუ თქვენ თავი დაგენახვებინათ მისთვის, ისიც დაგანახვებდათ თავს და სავალდებულო საწევრო ფულს შემოიტანდა ესევე ითქმის როგორც ძველის წევრების ვალდებულების ასრულებაზე, აგრეთვე ახალის წევრების ხალისზე: თუ დაინახვენ შესაფერის საქმის მეთაურს, მხარსაც მისცემენ თავიანთი წვლილით და საქმე გაკეთდება.

კარგა ხანს ილაპარაკა ბ-ნმა რამიშვილმა საწევრო ფულის შეკრების მოწყობაზე და საზოგადოების საგენტოერების გამართვაზე, ბაქოსა, ქუთაისს, ბათუმსა და სხვა ქალაქებში.

თავ. აკაკი წერეთელი. თუ ასე გავყევით წვრილმანებს, დარწმუნებული უნდა იყვნეთ, რომ უფრო სხვილი საქმეები დაგვრჩება. მარტო ფულზედაც არ არის საქმე; საქმე გულია და აქეთ უნდა იქნეს უმთავრესი ყურადღება მიქცეული. როცა აქ ითქვა, რომ საზოგადოების ნამდვილს წევრებს ფული არ შემოუტანიათო, ჭავჭავაძემ სთქვა, 300 მ. უკვე შემოვიტანე და კვიტანცია ჯიბეში მაქვსო. მე მგონია, საზოგადოების სამსახური მარტო შემოტანილ ფულის რაოდენობით არ გაიზომება. საკითხი უკვე გამოირკვა, საჭიროა ეხლა ჩემის აზრით, ხარჯთ-აღრიცხვა დავამტკიცოთ და სხვა საქმეების განხილვას შევუდგეთ.

გამწვავებული კამათი გამოიწვია ბ-ნ **ზ. სურგულაძის** წინადადებამ იმის შესახებ, რომ ბათუმის სკოლაში ეხლავე მესამე მასწავლებელი იქნეს მოწვეული და ხარჯთ აღრიცხვაში საჭირო ფული შეტანილი. წარსულ კრებაზე ცხვედაძემ ბრძანა, სთქვა სურგულაძემ, რომ ბათუმში მეტი არ უნდა მივიღოთ ბავშვები, რადგანაც მასწავლებელნი ვერ გასწვდებოდნენო. ეს მოსაზრება უსაფუძვლოდ მიმაჩნია. როგორ, ხალხს წერა კითხვა უნდა, სწავლა სწყურიან და ჩვენ მათ კარები უნდა დავუკეტოთ? უსათუოდ ეხლავე მესამე მასწავლებელი უნდა მოვიწვიოთ ამ სკოლისათვის.

ი. ჭავჭავაძე. კარგი, მაგრამ საიდან და რა სახსრით შეგვიძლიან მესამე მასწავლებლის შენახვა?

ხმა. —უნდა ვიშოვნოთ საიდგანმე ფული უსათუოდ; საჭიროა მესამე მასწავლებელი.

ნ. ცხვედაძე. წასულ კრებაზედაც მე ის გამოვსთქვი, რომ როცა სახსარი და შეძლება არ გვაქვს, ბავშვები არ უნდა მივიღოთ მაზე მეტი, რაც შეუძლებელი იქნებოდა. მაგ საქმის მოწყობა ჩვენი საქმეა. თუ კი ჩვენ შეძლება გვექნება, ჩვენ თითონ გამოვნახავთ მასწავლებელს; აქ საზოგადოების მხრივ ჩაგონება საჭირო არ არის.

ხუდადოვი. ბ. ცხვედაძე ამბობს, თქვენ გაჩუმდით და ჩვენ მოვაწყობთ საქმესო. მაგრამ თუ ეს ეგრე იყოს, მესამე მასწავლებელი ეხლა მოწვეული იქნებოდა. მაგნაირ გზით სვლა არ შეიძლება, ხალხს სწავლა უნდა და თქვენ ვალდებული ხართ ყოველივე საშუალება იხმაროთ, საჭირო წყარო აღმოაჩინოთ და საზოგადოების სწავლისადმი წყურვილს შემოუაროთ.

ბ. კაკაბაძე ამბობს, რომ გამგეობის ინიციატივა არა სჩანს, იგი ერთხელვე ამორჩეულ გზას ადგას შევხედოთ უცხოეთს, რა ამბებია იქ. უბრალო საპნის ფირმებიც როგორ აწვდიან თვის ნაწარმოებებზე ცნობებს ხალხს და, რა თქმა უნდა, კაცი ასეთ გარემოებაში იქით მიატანს, საითაც იწვევენ და თუ გამგეობა სჩანდეს და მისი მოქმედება ნაყოფიერი, რა თქმა უნდა, ხალხიც დახმარებას გაუწევს და საჭირო ფულს მასწავლებლისათვის მიაწვდი!

დ. კარიჭაშვილი. დასამტკიცებელი ხარჯთ-აღრიცხვა უკვე შესრულებულია. წლის ბოლომდე სრული ორი თვეც არ დარჩენილა. ამიტომ ეს საკითხი აღვნიშნოთ ოქმში გამგეობის საყურადღებოდ.

ბ. რამიშვილი. მეუბნებიან, ბათუმში მეტი ბავშვები რად მიიღეო, განა ჩვენი სკოლებიც სხვა სკოლებს უნდა ჰგავდეს ამ მხრივ? მეტად საჭიროა ეხლა წყარო მესამე მასწავლებლის შესანახად. უკეთესად მიმაჩნია ჩვენი საზოგადოების გამგეობას ბათუმში განყოფილება ექმნეს, რომელიც მიიღებს თავზე და იზრუნებს ბათუმის სკოლის შენახვაზე.

ი. გოგებაშვილი. მე კერძოდაც მქონდა ლაპარაკი ბ-ნ რამიშვილთან და აქაც ისევე უნდა ვსთქვა, რომ მე მისი მოქმედება მოსწავლეთა მიღების შესახებ პედაგოგიურ პრინციპის მხრით დანაშაულობად მიმაჩნია მაგრამ ეხლა რაღა გაეწყობა. უნდა რამენაირად წყარო გამოვნახოთ და ბათუმში მესამე მასწავლებელი მივიწვიოთ. ჩემის მხრით ამ საქმეს 200 მან. ვწირავ.

ი. ჭავჭავაძე. ეგ ეხლა და მერე რაღანაირად შეგვიძლიან საქმეს შემოუაროთ; რომელი-ღა წყაროდან შევინახოთ მესამე მასწავლებელი?

ბ. გოგებაშვილი. საქმე ის კი არ არის, რამდენიც გვინდა მივიღოთ; საქმე ის არის რამდენსაც მივიღებთ, იმათ რიგიანად მოუაროთ.

ზ. სურგულაძე. პრინციპი პედაგოგიისა სხვა არის და ცხოვრებისა სხვა. ხალხის წყურვილს გვერდს ვერ აუვლით. საჭიროა უსათუოდ მესამე მასწავლებელი მივიწვიოთ ბათუმის სკოლაში.

რამიშვილი. მე დანაშაულობად მითვლიან, რომ ბათუმის სკოლაში მეტი ბავშვები მივიღე. ამის შესახებ საზოგადოების გამგეობას უკვე დროზე შევატყობინე და ვითხოვე მესამე მასწავლებელი, მაგრამ არავითარი ყურადღება არ მიაქციეს ჩემს თხოვნას.

ნ. ცხვედაძე. მართალია, ჩვენ მივიღეთ თქვენი წერილი, მაგრამ უკანვე დაგიბრუნეთ, რადგანაც ამის შესახებ ადგილობრივ სკოლის სამზრუნველოსათვის უნდა მიგემართნათ.

რამიშვილი. მართალია, ქაღალდით არ მიგვიმართავს სამზრუნველოსათვის, მაგრამ სიტყვიერად კი აღვძარი კითხვა.

ნ. ელიავა. აქ წარმოითქვა, რომ ბათუმის სკოლის უფროსის მოქმედება ბავშვების მიღებაში ვითომც პრინციპის წინაშე დანაშაულობად უნდა ჩაითვალოს. ასეთს მოსაზრებას არავითარი საფუძველი არა აქვს. რამიშვილს მადლობა უნდა გამოეცხადოს, რომ ასე მუყაითად მოქცეულა და ბავშვებიც ბლომად მიუღია და საქმეც აქამდე სასურველად მიჰყავს. ხოლო რაც შეეხება საკითხს მასწავლებლის მოწვევის შესახებ, საჭიროა ეს კენჭით გადაწყდეს. ბოლოს მოხდა არჩევნები, რის შედეგიც გუშინდელ ნომერში გვქონდა მოყვანილი.

ᲞᲠᲝᲕᲘᲜᲪᲘᲐ

ᲥᲘᲖᲘᲧᲘ. გაზეთის მკითხველთ იციან, თუ ქიზიყს რა დღე დამართა შარშანდელმა წელმა და რა განსაცდელში ჩააგდო მოუსავლობით. ჩვენ კიდევ არ გვჯეროდა თუ ქიზიყს ამოდენა სულადი დასჭირდებოდა, რაც წელს, აგვისტოს აქეთ, სულადი შემოიტანეს ან დღითი დღე კიდევ მოდის. ყოველ დღე, დილით საღამომდის ქარავანი ქარავანზე ფურგუნებისა თუ ურმებისა ფქვილით დასაპალნებული მოდის და ჯერ კიდევ საღ არის ყველას დაკმაყოფილება. დიდი ძვლიდან დიდი ტვინი გამოვაო—ნათქვამია—და მართლაც ბევრი შესძლებია ქიზიყს, რომ ამოდენა ზარალს ჯერ უძლებს კიდეც. შეშინებულმა ხალხმა ადრე მიჰყო ხელი ხვნას და რა ვაი გაგლახით ნაშოვნი თესლი უნდოდა გადებნია დროით, მაგრამ ავი დარები ხელს უშლიან და ვერ მოუხერხებიათ. ვინც კი მოასწრო დათესვა, ჯეჯილები კიდევაც მოჩანს, მაგრამ ძალიან ცოტა თუ ვინმემ მოასწრო. მომეტებულმა წილმა თუ ხნა, ჯერ არ უთესნია ზოგი ავი დარებისა და ზოგიც უთესლობისა გამო. თესლს ცოტ-ცოტაობით შოულობენ და თანდათან თესენ. სათესლე პურები მაზრის უფროსმაც მოიტანა ხალხის პურის ფულით, რომელიც სიღნაღში სამაზრო სამმართველოში აწყვია, მაგრამ ხალხი ამ პურებს განზე გაურბის. ამისი მიზეზი ერთი მხრით ცოტა სიძვირეა—ფუთი 1 მ. 40 კაპ. ღირს, სხვაგან კი ნაკლებში შოულობენ, თუმცა პურიც სხვისა უფრო დაბალია, და მეორეს მხრით კი ხალხში პურების მოვაჭრეთა გავრცელებული აზრი, ვითომ მაზრის უფროსის პურები სათესლედ არ ვარგოდეს და სხვა-და-სხვა. ზოგიც თურმე ხმას ავრცელებს, რაკი ეხლა არ გაიყიდება, მერე მუქთად დაგვირიგებენო. მუქთად დარიგებისა კი რა მოგახსენოთ, არც კი გვგონია, რომ ეს ასე მოხდეს, მხოლოდ ის კი სათქმელია, რომ პური ჩვენის თვალით გვინახავს და ძალიან მშვენიერიც არის; მეორეც ესა,—განა მოვაჭრეების პურები კი ვინდა შეამოწმა! ან კი გასასყიდი რომ დარჩეს, ვინ იზარალებს, განა ისევ ხალხი არა? ან რა განსხვავებაა, როცა დაფქვილი ბაზარზე 1 მ. 50 კ. იყიდება და ეს პური რომ დაფქვან კი ისევ ის ჯდება. ასეა თუ ისე 15000 მ. პურებიდან 100 მან. დღემდის გაყიდული, თუმცა ცოტ-ცოტა თანდათან იყიდება. თუ ასე იზანზალა, შესაძლებელია ეს პურები გასასყიდად დარჩეს თუ გაზაფხულზე მეფქვილეებმა ფასი არ მოუმატეს.

ცუდმა ამინდებმა ხალხიც გაავგულა. დღე არ გავა, რომ რაიმე ბოროტ მოქმედება და კაცის მკვლელობა არ ჩაიდინონ ყველას ჩამოთვლა შორს წაგვიყვანს; მოვიხსენიებთ უფრო მხეცურს და შემაძრწუნებელს ამბავს, რომელიც ამ დღეებში სოფ. ბოდბეში მოხდა. ერთ დღეს ორი უმაწვილი კაცი გამოასალმეს წუთი სოფელს და თავის წვრილ შვილებს. პირველი გახლდათ გ. კობიაშვილი, რომელიც თავისმა მეზობელმა მოკლა. ამას თურმე ცოტა ლაპარაკი მოუვიდა ი. ბ. მაგრამ მალე დაშველდნენ კობიაშვილი თურმე შეკიდა დუქანში და ხელადა ღვინო მოითხოვა, რაკი ფათერაკს გადარჩა. ამ დროს მოიჭრა თურმე ი. ბ—ლი და სთხლიშა თავში ხანჯალი. დაჭრილი კობიაშვილი იქვე თურმე ტომარზე მიწვა, ბ. კი ახლა ხანჯალი მუცელში აძგერა რამდენჯერმე და სულ შიგნეული გარეთ გადმოუღაგა. მეორე მსხვერპლს—მანგოშვილს კი ნაბადში გახვეულს გზაზე მიმავალს წამოეწივნენ ორი ერთ-სოფლელნი, უთქმელად ერთმა დაიჭირა თურმე და მეორემ კი ისე შამოკრა ხანჯალი, რომ თავი მოაგდებინა. იმისთანა ვაჟკაცი იყო განსვენებული მანგოშვილი, რომ თუ ასე მოტყუებით არა, ორი კაცი ვერას დააკლებდა. ასე ტყუილ უბრალოთ მოაშორეს ორი მშრომელი ვაჟკაცი ცოლ შვილს, საზოგადოებას, მეგობარს, ნათესავთ და თითონაც ჩაცვივდნენ ხათაბალაში და მადა აღძრულ ადვოკატების ხელში.

მეზობელი

რედაქტორი ალ. ჭყონია.
გამომცემელი ალ. ჯაბადარი.

ᲒᲐᲛᲝᲡᲐᲓᲔᲒᲘ ᲪᲜᲝᲑᲐᲜᲘ

პეტერბურგის ბირჟა 2 ნოემბერს

ვექსელის კურსი 3 თვით:

ლონდონზე 10 გირვ. სტ.—ში	93,75	
ბერლინზე 100 მარკაში	45,95	
პარიზზე 100 ფრანკში	—	
ლონდონზე ჩეკები	94,65	
ბერლინზე „	46,30	
პარიზზე „	37,67½	
ბირჟის დისკონტი	5½—7%	
4% სახელმწიფო რენტა	96⅛	გაყიდ.
4½% შინაგანი სესხი 1893 წ.	—	
4% გირავნ. ფურც. სახელ. სადგ, მამ. ბანკისა	—	
5% 1-ლ შინაგ. სესხის მომგებ. ბილ. 1864 წ.	469	„
5% მეორე შინაგ. სესხის მომგებ. ბილ. 1866 წ.	345½	მყიდვ.
5% გირავნ. მომგ. ფურც. სახელმ. საადგ.-მამ. ბანკისა.	246¾	გაყიდ.
3½% გირავ. ფურ. იმავე ბანკისა	—	
5% ობლიგაციები ტფ. საკრედიტო საზოგ.	88	„
4½% ობლიგაც. იმავე საზოგადოებისა	—	„
ტფილ. საადგ.-მამ. ბანკის 5% გირავნ. ფურცლ	—	
4½% გირავნობ. ფურც. იმავე ბანკისა	—	
ქუთ. საადგ.-მამ. ბანკის. 6% გირ. ფურცლ	—	
5% გირავნ. ფურც. იმავე ბანკისა.	—	

ᲛᲘᲛᲝᲮᲡᲕᲚᲐ ᲠᲙᲘᲜᲘᲡ ᲒᲖᲘᲡ ᲛᲐᲢᲐᲠᲔᲑᲚᲔᲑᲘᲡᲐ

(ფრჩხილებს გარედ ნაჩვენებია პეტერბურგის საათი, ფრჩხილებში კი—ტფილისის).

ა) **ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲓᲐᲜ** ბათუმისაკენ: 1) საფოსტო მატარებელი გადის საღამოს 7 ს. 45 წ. (8 ს. 52 წ.); 2) სამგზავრო გადის დილის 9 ს. 30 წ. (10 ს. 28 წ.).

ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲓᲐᲜ ბაქოსაკენ: 1) სწრაფი მატარ. გადის (მხოლოდ პარასკეობით) ნაშუადღევის 2 ს. 32 წ. (3 ს. 30 წ.); 2) საფოსტო—გადის დილის 11 ს. 47 წ. (12 ს. 45 წ.); 3) სამგზავრო—გადის საღამ. 9 ს. 36 წ. (10 ს. და 34 წ.).

ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲓᲐᲜ ყარსისაკენ: საფოსტო მატარ. გადის საღამ. 10 ს. (10 ს. 58 წ.).

ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲓᲐᲜ ბორჯომში: სამგზავრო მატარ. გადის შუადღის 1 ს. 44 წ. (2 ს. 42 წ.).

ბ) **ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲘᲓᲐᲜ** ბაქო-ტფილისისაკენ 1) გადის შუადღის 12 ს. 20 წ. (1 ს. 18 წ.); 2)—შუაღამის 2 ს. 12 წ. (3 ს. 10 წ.).

ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲘᲓᲐᲜ ბათუმისაკენ: 1) მატარ. გადის ღამის 3 ს. 32 წ. (4 ს. 30 წ.) (ამავე მატარებლით შეიძლება შორაპნამდე მიმავალ მატარებლით წასვლა რიონიდან); 2) გადის საღამოს 6 ს. 40 წ. (7 ს. 38 წ.).

ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲘᲓᲐᲜ შორაპნამდე—გადის ნაშუადღევის 3 ს. 30 წ. (4 ს. 28 წ.).

გ) **ᲑᲐᲗᲣᲛᲘᲓᲐᲜ** ტფილისამდე და ბაქომდე: 1) საფოსტო მატარ. გადის საღამ. 10 ს. 10 წ. (11 ს. 8 წ.); 2) სამგზავრო მატარ. გადის დილის 8 ს. 58 წ. (9 ს. 56 წ.).

ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲐᲜᲘ

იყიდება სრულიად გაწყობილი **ᲝᲠᲗᲥᲚᲘᲡ ᲥᲕᲐᲑᲘ, ᲝᲠᲗᲥᲚᲘᲡ ᲛᲐᲜᲥᲐᲜᲐ** და **ᲓᲘᲜᲐᲛᲝ-ᲛᲐᲨᲘᲜᲐ.** პირობების შეტყობა შეიძლება სათავად აზნაურო მამულების სამმართველოს კონტორაში, სასახლის ქუჩაზე, თავად-აზნაურობის სახლში, დილის 11 საათიდან 3 საათამდე. (6—1)

ქალთა ამხანაგობის სამკერვალოში მიიღებენ ყოველ გვარ
ᲡᲐᲙᲔᲠᲐᲕᲡ:
კაბებს, წამოსასხამებს, საცვლებს და საცვლებზედ ნიშნებს (მეტკებს).
ᲑᲐᲠᲝᲜᲘᲡ ᲥᲣᲩᲐ, № 12 (10—8)

Дозволено цензурою. Тифлисъ, 5 Ноября 1901 г.
ელექტრონით მბეჭდავი სტამბა წიგნების გამომც. ქართვ. ამხანაგობის.